

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ

Ukrainian News.

Число 3.

1 грудня 1945 р.

Рік 1.

ЛЮБИМО СВОЄ, ШАНУЄМО ЧУЖЕ...

І чужого научайтесь,
І свого не цурайтесь...

Г. Левченко.

Кілька років тому, в часи найпотужнішої воєнної метелиці, що кружляла в дикому танці на наших стоптаних землях, я випадково був свідком цікавої розмови. Ця розмова відбулася у Львівському літературно-мистецькому клубі між відомим львівським академіком і робітником з якоїсь київської фабрики. Молодий хлопець з столиці України, що в нього ще не вивітрився дим пожеж із витертого плащика, з першого дня потягнувся, як стеблина до сонця, в українське культурне вогнище.

У залі клубу згаданий академік читав доповідь, яку хлопець вислухав з увагою і хвилину слухачів був занесений до буфету в сусідній кімнаті. присутні гості розмовляли за кужлями пива. Юнак також уместився за одним із столиків і з якимсь дивним зацікавленням прислухався до сусидів. На слідому, немолодечо суворому обличчі горіло здивування. Та раптом він підвівся і з лійливою повільністю, яка не була прикметою його характеру, попрямував до буфету. Ідучи, він уважно прислухався до розмови співбесідників.

-Дивно,- шепотів він.

Біля буфету різко обернувся, підійшов до академіка і зміряв його очима.

-Ви до мене? - спитав учений, злегенька витягнувши з коміря шмат.

-Так... і ні,- відповів замішано хлопець.- мені дивно, дивно і дивно...

Академік мимоволі засміявся.

-Чому дивно? може?...- він глянув на свій одяг, але все було до ладу.

-мені дивно, що ви, академік, у приватній бесіді розмовляєте по-українському.

Відомий учений не знайшов, що відповісти, і деякий час незрозуміло дивився на незнайомого.

-не дивуйтеся, пане академіку, але я слухав у Києві кількох відомих учених, які офіційно виступали перед аудиторією чудовою українською мовою, а в колуарах говорили між собою російською. не вірите? це - факт.

-Але ж я українець,- добродушно вигукнув академік.

-вони також були українці.

Учений ніяк не розумів знака.

-може їм розмовляти рідною мовою забороняла влада?

-Ні. наказів що до цього з гори не було. Усі українці мали повне право вживати рідну мову, але... скільки відверто - переважна більшість міської інтелігенції розмовляла чужою мовою.

Хочете святів? Будь ласка. На міських сценах актори в ході п'єси говорили запам'ятованою українською мовою, а за кулісами - російською. В міських школах діти відповідали по-українському, а на перерві, виміниці і вдома розмовляли по-російському. В вилтових мешканнях українські інтелігенти співали наших історичних та побутових пісень і свій галль за славним минулим українського народу висловлювали російською мовою. Думаєте - вона була не українці? Ні. Справді сень-ні українці. Але ж все таки своєї мови уникали. Чому? Дуже просто. Російська культура і мова були піднесені до незмірних висот, оздоблені неперемереними властивостями і цінностями, а українська культура, а надто мова, принижена, осмієна, зведена до менш партісної, грубої, діалектичної, зведена до мови, якої нібито неможливо висловити святих почувань і навіть, якщо хочете знати, - мужичо-музейної. Зарядка цьому, певно кількість міської інтелігенції не розмовляла своєю мовою з почуття сорому, певна кількість з погляду меншої її вартости, певна кількість ще зякимсь інших причин, а дежто зовсім розчинилася в чужому народі і його культурі. Але було багато людей з міської інтелігенції, які міцно вросли корінням в своєму народі і разом з ним по-ликарському стояли на сторожі своєї національної скарбниці.

" "

Ця розмова зробила на мене велике враження. Я завжди згадую її, тим більше тут, у чужій країні, де мені доводиться ділити долю зі своїми земляками.

Тепер ми перебуваємо у демократичній дійсності. Тепер ми можемо вільно виявити любов до всього нам дорогого, і цього нам ніхто не заборонить, а навпаки, дасть нам оцінку як представникам зрілої нації. Але, на жаль, дежто з наших земляків далі йде старими бічними стежками. Чи це є наші вороги? Ні. Це є люди, які не з власної вини слухають в лісі несвідомості. Це є люди за словами Тараса Шевченка: "І ми-не ми, і я-не я"... Або подібні до тих, що йдуть глибоко чорним ходом, щоб була хтось з "панничів чи панночок" не помітив материнних спрацьованих рук і полатаної сшитини.

Нещодавно я ішов з тасору до міста. Попереду-двоє хлопців. Один каже: "У-ге! Тепер ми поговоримо, як належить". Як належить говорити-було по-російському. Чи сказав би так німець, француз, росіянин, або навіть напів дикун з якогось острова? Ні. А серед українців, на жаль, так же говорять.

На вайдані, в черзі, серед людей чути на повний голос рідну мову. В деяких кімнатах - російську. Чужинці дивуються і роблять відповідні висновки.

Згадуючи про це, ми зовсім не маємо на увазі вщипати ненависть до чужої культури і мови, як це роблять деякі народи. Український народ знаходиться на високому культурному рівні і тому далекий від зліриччих повійністичних інстинктів. Ми прагнемо за світлами заповітами нашого великого кофсара - любити с в о е і шанувати. ч у ж е.

В. З.

ЕДГАР СНАВ ПРО УКРАЇНУ

Американський журналіст Едгар Снав побував в Україні і, повернувшись до Сполучених Держав Америки, надрукував у газеті "Нове Ассезе" свої подорожні враження. Серед них, між іншим, знаходимо таке:

"Як я рідив з Союзівського Союзу 1948 року, більша частина України була не в німецьких руках: можна тепер, після його повернення, побачити я, як величезною ціною облатив Союзівський Союз перемогу.

Вся титанічна боротьба була від початку до кінця українською війною. В той час, як порівняно лише невелика частина просторів Союзівського Союзу була фактично окупована, Україна - економічно найбагатша держава Союзу - від Карпат аж до Дінця і Дону потерпала більше, ніж будь-яка інша країна. Її міста та рільництво, її промисел та культура цілком спустошені.

8-го липня 1941 року Сталін ухвалив провести в Україні "політику спаленої землі": усі засоби продукції, що їм неможливо було вчасно забрати в глибокій Росії, знищено.

Восем на серні висадила в повітря червона армія в серні 1941р. гігант дніпрельстан. Через це не тільки зупинила вона навалу німців, але знеможливила їм урукомити величезні промислові осередки довкола дніпропетровська.

З інших українських міст вивезено на схід величезну кількість машин, які стали важливим каменем для нових фабрик у Сибірі та середній Азії. І ось з більш або менш організованою евакуацією важливих рухомих засобів п р о д у к ц і ї промисловості та зі знищенням численних провідних підприємств почалась перша серія жертв України. Але червона армія змушена була до неспішного відступу, тому більша частина промислу попала в руки ворогові.

О П І М Ъ Д П О Д І І

ЗАЯВА ТРЬОХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ ПРО АТОМОВУ ЗБРОЮ

В а ш і н г т о н. наради над питанням атомової бомби між президентом Труменом, Британським прем'єром Етлі та канадським прем'єром Мекензі Кінго закінчилися. 19-го листопада проголошено заяву трьох великодержав про вислід нарад. У заяві говориться, що таємниця атомової бомби буде затримана доти, поки встановиться світовий мир. США і Велика Британія не погодяться затримати виключно для себе таємницю атомової енергії та її застосування. заява застерігає світ перед небезпечною нією новою зброєю, проти якої нема оборони. подробицями будови атомової бомби поділяться США і Велика Британія з усіма 51 членами Об'єднаних Народів з умовою взаємності. Для цього мусять наступити від Об'єднаних Народів повна відмова всіх воєнно-наукових таємниць та досягнень. Три великодержави рослять увесь світ відповідальним за існування цивілізації та готові переобрати ініціативу у свої руки. атомова зброя, як і всяка цього роду вишівна зброя, мусять бути на завжди виключені з озброєння всіх поодиноких держав.

Заява передбачає створення комісії Об'єднаних Народів для контролю використання атомової енергії в промисловості та для гуманітарних цілей, щоб запобігти можливостям застосування її у воєнному промислі. створення комісії для справ атомової енергії має наступити по можливості не перед новим роком, поки відбудуться пленарні збори Об'єднаних Народів.

10 ВІДІСІВ СОВЕТСЬКИХ ГРОМАДИН ПІД ЗБРОЮ

Як виглядає тепер організація військової "оборони" Союзівського Союзу, виявлено у Об'єднаних державах проголошення: численних даних про демобілізацію в Союзі. Вони стоять у повній суперечності з офіційними статистичними зведеннями в союзівській пресі, які говорять про великих успіхів у справі демобілізації вояків та про перебудову союзівського промислу на мирну продукцію. Тим часом група американських членів

Конгресу на чолі з республіканським послом яка повернулася з подорожі по Росії, на підставі своїх спостережень та зібраних на місці інформацій переконалася, що в даний момент в СССР стоїть ще 10.000.000 людей під зброєю.

Міністр Бевін під час дискусії в палаті Громад виявив, що велику армію організував Тіто: "Югославія могла б багато спричинитися до поліпшення харчового становища Європи, - сказав Бевін, - але ця держава тримає - з причин мені незрозумілих, величезну армію, що нараховує 400-500 тисяч люdek."

На іона ситуація також у Польщі. Полк. Намковські хвалилися у французькій пресі, що польська армія має, або буде мати півмільйона армії.

Виявлення правдивих даних про російську демобілізацію викликало цілий ряд протестів та заперечень московського радіо і преси, отже, тепер їм ніхто не вірить. Всі здають собі справу, що в такій ситуації інші держави не можуть собі дозволити на надмірну ліквідацію своєї армії.

КУЛЬМІНАЦІЙНИЙ ПУНКТ 30-ЛІТНЬОЇ ВІЙНИ

Колишній міністр закордонних справ Великої Британії Іден, якого завжди є завжди дуже дипломатичні та обережні, сказав недавно, що світові загрожує небезпека.

Навіденно африканський прем'єр ген. Смотс, який, завдяки своєму досвідові, не кидав слів на вітер, сказав, що на Європейському небосхилі можна зауважити зловіщі знаки.

Не менш песимістичну оцінку європейської ситуації дав міністр Бевін під час дискусії в палаті Громад. Він сказав: "Непорядки, які зараз панують в Європі, становлять кульмінаційний пункт 30-літньої війни".

Віру в коначність опертя майбутнього миру на взаємному довірі і всіх народів висловив у своїй великій промові президент Трумен та дав вияв своїй волі та волі репрезентованого ним американського народу взяти всіх заходів для зреалізування тих засад демократизації повоєнного світу, які оформлено свого часу в Атлантийській мапі.

У промові президента заслуговують на підкреслення передовсім ті слова, які ще раз стверджують, що доктрина американського ізолюціонізму належить тепер до минувшини і що з'єднані держави не можуть допустити до того, щоб нова війна заскочила їх знову не підготованими.

"Уже після закінчення нашої демобілізації, - сказав Трумен, - з'єднані держави будуть далі найбільшою морською потугою світу. Крім того ми будемо мати одну з найбільших повітряних флотів".

Другим найважливішим місцем промови президента це - згадка про атомову бомбу.

Президент ствердив, що атомова бомба, а не що інше, прискорила кінець війни на далекому Сході як і теперішній розвиток політичних випадків, почавши від лондонської конференції. Він сказав: "Атомова бомба спричинилася до того, що певні питання нашої закордонної політики вирішують більше, як шість місяців тому".

Промова президента Трумена має також не й те значення, що виголосив він її в час, коли посол з'єднаних держав у Москві Герріман вручив Сталінові лист від президента Трумена і мав з ним при тій нагоді дві довгі наради. Зміст листа президента Трумена до Сталіна невідомий. Треба, однак, припускати, що він пропонував нову зустріч так зв. Великої трійки.

Відповідь Сталіна теж невідома. Але факти, які винули пізніше, промовляють за те, що такої зустрічі в найближчий час не буде.

СИТУАЦІЯ В ІРАНІ

Тегран. Становище іранського уряду доволі критичне. Повстання, що розгорілося в Азербайджані і спрямоване проти тегранського уряду, іранський уряд не зміг придушити, бо союцьська влада відмовилася дозволити урядовим військам перемарширувати через територію, окуповану червоною армією. По довгих намаганнях іранському урядові вдалося зав'язати контакт із союцьською владою, і іранський міністер закордонних справ звернувся в парламенті з проханням до послів не починати дискусії про повстання в північному Ірані, щоб не пошкодити тим переговорам іранського уряду з союцьською владою.

Московські та тегранські газети обмінялися гострими статтями після того, як іранський уряд заявив, що Союкти перешкодили йому придушити повстання в Азербайджані.

Турецькі газети пишуть про союцьський імперіялізм та додають, що починається третя світова війна. На пресовій конференції американський міністер закордонних справ Боргс заявив, що ЗДІА висловить свій погляд на цю справу тільки після того, як надійдуть звіти американських представників в Ірані.

Він зазначив, що на тегранській конференції виразно говорилося про незалежність і суверенність Ірану та про його територіальну неподільність.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

ПІДПІЛЬНА АКЦІЯ В ПОЛЬЩІ

Варшава. - Як сповіщають, польський підпільний рух - "Армія Крайова" набуває широкого розмаху. Цей рух нараховує в своїх лавах понад 500.000 озброєних вояків, які діють в селах і лісах, південної Польщі. За нествердженними даними повідомляють, що коли цей рух здійснить свої плани, то цієї зими в Польщі спалахне повстання. Варшавський уряд обіцяє всім підпільникам, які вийдуть з підпілля, амністію.

Ниренберг. - Як сповіщає кореспондент американського радіо, 15-го грудня, у зв'язку з Різдя"яними вакаціями, Ниренберзький суд тимчасово перериває процес над німецькими воєнними злочинцями. Продовження судового процесу триватиме після нового року. Проти перерви судового процесу протестують союцьські представники.

Оранжбург. - Новий верхній командувач в американській окупаційній зоні Німеччини Джозеф Мек-Арней, що його недавно призначено наступником генерала Айзенгауера, цими днями прибув з Вашингтону, щоб вступити в свої обов'язки. Генерал Джозеф Мек-Арней знаходиться в супроводі генерал-майора Міллера.

Вашінгтон. - Американське міністерство закордонних справ сповіщає, що Сполучені держави запропонували в Лондоні і Москві іввести війська трьох великих держав з Ірану.

Лондон. - Як сповіщає британське радіо, на англійській окупаційній зоні за 36 годин було замордовано два англійських вояки. Це повідомлення надійшло у п'ятницю вночі в головну квартиру британської Окупаційної Армії.

Д о н д о н. - колишнього голову мадярського уряду - Белу Імреді - народний суд засудив до страти. Імреді обвинувачувався в тому, що він був спікером мадярського парламенту оголосив аліянтам війну, а також за співпрацю з німецькими фашистами.

У США в державних архівах Америки сповіщають, що американський народ витратив на Другу світову війну 290 мільярдів доларів.

З У К Р А І Н С Ь К О Г О Ж И Т Т Я

У К Р А І Н С Ь К І Т А Б О Р И В А Н Г Л І Й С Ь К І Й З О Н І

Перейдімо коротко по українських таборах в англійській зоні, що є розміщені в границях від Басеель - ГанOVERу до Гамбургу - Любека і Кіля та до данського кордону.

Табір у Гайденау біля Гамбургу має всі потрібні модерні урядження. Проживає там близько 4000 українців. В таборі є православна та греко-католицька парафія, народня школа та дитячий садок /150 дітей!/. Працюють курси англійської мови, танців та руханки. Є сильна дружина футболу. Табір видає щоденну газетку. Харчі - добрі. Всі одержують пенсії від Червоного Хреста. Гайденау надається особливо на осідок української науки.

Дальменсторф, на захід від Бремену. Це один з кращих таборів. Є там близько 500 осіб.

Кристер, на південь від ГанOVERу. Близько 2000 українців. Це табір для хлопців. дівчат нема, бо всі виїшли заміж. Є аматорський гурток, спор та освітні установи.

Гуммер, на південний схід від ГанOVERу. Живе там близько 2.500 осіб у двох таборах, а частина приватно. життя їх добре зорганізоване зважається заходи, щоб відкрити українську гімназію.

ГанOVER, - це свого роду центр українського життя. перебуває там до 3.000 українців, у таборах і приватно. Є там невеликий табір "Січ", в якому живуть українці, що працюють. життя їх є зорганізоване, порівняно клопотання, між іншим, про заснування видавництва книжок та "Українська" працює там театральна група Горовенка, що має великий успіх в англійців.

Брауншвайг - характеристичний тим, що українці гуртуються біля "Українського Інформаційного Бюро"

Галендорф, на південь від Брауншвайгу. Це один з найбільших таборів у англійській зоні, в якому є понад 3.000 українців. Є там дві церкви та два хори. В Галендорфі має свій осідок театр, група манька, що об'їздить околицю. клопочуть, щоб англійська влада признала цю групу офіційно.

Табір у Каргені, над морем. нараховує близько 1.200 осіб. життя розвивається жваво. Є всякі майстерні та курси. Відчувається великий брак інтелігенції.

Кіель, над морем. українська колонія має понад 1.500 осіб. культурне життя повьявлене, бо живе там більше інтелігенції, між іншим, деякі поети та драматурги. Проводяться постійні науково-популярні виклади при численній аудиторії.

на кінець згадати треба, що українці в деяких таборах встановили зв'язок із земляками у США та Канаді й ведуть постійне листування.

У НАГОМУ ТАБОРІ

ДВА КОНЦЕРТИ ХОРОВОЇ КАПЕЛІ "УКРАЇНА"

21-го і 22-го листопада мешканці нашого табору в п. Ульмі мали вперше нагоду бути на концерті хорової капелі "Україна". Хоровою капеллю "Україна" керував проф. Істор - містець з глибокою музичною культурою та вмінням використати звукові ефекти ніколи не виступаючи поза рямці стилевості. Чітким накресленням мелодійних ліній, багатоманітністю інструментацією диригент відкладає на кожній пісні сміливі важки своєї містецької індивідуальності і здобуває з сильного голосового матеріалу максимум. Зіспівання хору досягає своєї вершини у пісні Леонтовича "Щедрик", що її диригент надає якоюсь особливою монументальністю.

М. А.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ

У неділю 25 листопада в нашому таборі було влаштовано Академію по вшануванні пам'яті легендарних героїв Базару.

На Академії виступив з доповіддю п. Мироненко. Після офіційної частини таборний хор виступив з дуже вдало скомпонованим і містечком виконаним літературно-музичним монтажем.

Академія відбулася в переповненій залі. Мешканці табору добровільно внесли на інвалідів та сиріт війни 750 марок.

У П О З И Ч Е Н О В І

Не журися, мій друже великий,
не журися і лоса не умур,
бо і сонця лише вогнелик
Часто світить крізь щілини бур.

Горде серце, що креше й іскриться,
І хвилює міцними грудьми,
Розділи на зернина пшениці
Та й посій мій своїми людьми.

духом вільним, гарячим і дужим,
до сильний, як в степу вітровий,
тих до і спразі, великий мій друже,
ах по вінця... до вінця напіи.

І тоді промине безголов'я,
Як ті тіні холодні і злі,
Люди скажуть про тебе з любов'ю,
що не марно прожнь на землі.

194. р.

В. Богдан.

ПАМ'ЯТІ ДНІ

1. XII. 1778р. народився письменник Григорій Квітка-Основ'яненко.
1. XII. 1893р. народився письменник Микола Хвильовий.
4. XII. 1803р. помер на Солошках останній кошовий Запорозької Січі М. Калнішевський.

Д И В О Г Л Я Д И

А ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ДУ...

...один американський семилітній хлопчик помер на старече безсилля. У другому році життя його вже голили, в четвертому - в нього вросла друга борода, а в своєму його обличчя вкривилося глибоким зморшками.

...американець Сміт до 47 р. життя перебув 148 важких операцій. Протягом життя він пролежав на операційному столі 200 годин.

...Ірета Маєр, яка тепер перебуває у Франкфурті, має два язика, але, однак, німа.

Хитроць Мітчунг має подвійні зіниці і тому бачить усе подвійно.

...один "дослідник" обрахував, що до 50 року життя людина обстинає на пальцях своїх рук і ніг 36 метрів нігтів.

ПОЛІТОВА СЕРПЕНЬ

В.С. Козубному. Ваш нарис про табір використовуємо.

В.Г. Крикуну. В одному з багатьох віршів, надісланих до редакції, ви зарекомендували себе:

Очі в тебе надзвичайні
І вся ти золота.
А за губи твої фанні
Я віддам нів життя!

Якщо вони справді такі "фанні," можете усе життя віддати, але тоді з вас кохана не буде мати ніякої користі.

В.Ів. Залигайкові. Ваші віршовані "політичні вісті зі всього світу" з часу капітуляції Німеччини аж до сьогоднішнього дня, ми передали на консультацію до харчового відділу, де їх зобов'язалися належно використати.

В.В. Чеснохлібові. Трагедії на 5-ть дій і 17-ть картин під назвою "Ласкаві п'ять наду кров" писати вам не радимо доти, поки не продасте весь твір по 300 марок за кілограм.

Вані В.Г. зверніться в своїй справі особисто до редакції.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

Усі агрономи і кооператори, а також особи зв'язані з цими фахами, запрошуються зареєструватися в господарському відділі в кімн. 7. Слєск "Б". Ініціативна група.

Р О З Л У К И

Будь-хто Христина /Інатишля/, зі Стоянова шукає сестру Катерину Інатишля. Якимсь Анатасія з Березан шукає сина Михайла. Юлія Софія з Березан шукає рідних і знайомих.

В-10 в редакція: В. Зльм, Український табір. РЕДАГУЄ КОЛІСІЯ.